

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний
Кафедра теорії та методики дошкільної і
спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність А2 Дошкільна освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні
кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної
освіти

Протокол №1 від 26.08.2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Кваліфікаційний екзамен зі спеціальності
Викладач (і)	Лисенко Неллі Василівна, Кирста Наталія Романівна, Мацук Людмила Олександрівна, Лазарович Надія Богданівна, Захарасевич Наталія Володимирівна, Марчій-Дмитраш Тамара Михайлівна
Контактний телефон викладача	0687372044
E-mail викладача	ktmdo@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/7525
Консультації	Очні консультації - згідно розкладу консультацій; онлайн (viber, e-mail).

2. Анотація до навчальної дисципліни

Кваліфікаційний екзамен зі спеціальності «Дошкільна освіта» в Україні регулюється Законом "Про дошкільну освіту" і спрямований на підготовку сучасного педагога-дошкільника, що передбачає перевірку компетентностей з теорії та практики, сучасних методик, психології, атестацію здійснює екзаменаційна комісія з акцентом на креативність та інновації. Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми. Вимоги до атестації визначає Стандарт вищої освіти.

Зміст кваліфікаційного екзамену зі спеціальності А2 «Дошкільна освіта» складається з таких освітніх компонентів: загальної педагогіки, психології (загальної, вікової, педагогічної), педагогіки дошкільної, психології дитячої, основ природознавства з методикою, дошкільної лінгводидактики, теорії та методики фізичного виховання дітей, теорії та методики формування елементарних математичних уявлень, основ образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною діяльністю дітей, методики проведення занять з природознавства.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета кваліфікаційного екзамену зі спеціальності «Дошкільна освіта» полягає у комплексній перевірці готовності здобувача освіти до професійної

діяльності вихователя, визначенні рівня сформованості його фахових компетентностей, теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для роботи в закладі дошкільної освіти.

Основними цілями кваліфікаційного екзамену зі спеціальності є:

- визначення рівня професійної компетентності здобувачів;
- оцінювання здатності здобувачів застосовувати знання на практиці;
- перевірку сформованості педагогічного мислення та етичної позиції студентів;
- оцінювання їх готовності до самостійної професійної діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (КЗ)

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально- етичних норм і правил поведінки.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку

елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньомовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-02 Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПРН-03 Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН-04 Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПРН-09 Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти.

Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПРН-15 Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПРН-17 Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

ПРН-18 Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природноєкологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПРН-20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та

створенні зони найближчого розвитку.

Програмні компетентності (за професійним стандартом)

ЗК.01 – громадянська компетентність.

ЗК.02 – соціальна компетентність.

ЗК.03 – культурна компетентність.

ЗК.04 – лідерська компетентність.

ЗК.05 – підприємницька компетентність.

ЗК.06 – етична компетентність.

A1 – Прогностична

A1.1. Здатність планувати та прогнозувати результати освітнього процесу

A1.2. Здатність до цілепокладання, самоорганізації та підготовки до здійснення освітнього процесу

A1.3. Здатність до документування освітнього процесу

A2 – Організаційна

A2.1. Здатність забезпечувати здобуття освіти державною мовою

A2.2. Здатність обирати ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до потреб і запитів здобувачів освіти.

A2.3. Здатність організовувати ігрову (провідну) та інші види дитячої діяльності та підтримувати види діяльності, ініційовані дитиною.

A2.4. Здатність забезпечувати здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами

A3. Оцінювально-аналітична

A.3.1. Здатність здійснювати та інтерпретувати результати моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб здобувачів освіти

A.3.2. Здатність аналізувати рівень сформованості компетентностей відповідно до державного стандарту

A.4. Предметно-методична

A.4.1. Здатність формувати у здобувачів освіти ключові компетентності та спільні уміння відповідно до державного стандарту

B1 – Здоров'язбережувальна

B1.1. Здатність організовувати фізично безпечне освітнє середовище.

B1.2. Здатність організовувати психологічно безпечне освітнє середовище.

B2 – Проектувальна

B.2.1. Здатність організовувати та проектувати освітні осередки за принципами універсального дизайну та розумного пристосування

B1 – Психоемоційна

B1.1 Здатність до самоконтролю, саморегуляції та толерантної взаємодії.

B1.2. Здатність до швидкого реагування на зміни, гнучкість, адаптивність і стресостійкість.

B2 – Педагогічне партнерство

B2.1. Здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності.

B.2.2. Здатність залучати учасників освітнього процесу на засадах партнерства та взаємної відповідальності.

B2.3. Здатність до командної взаємодії.

B3 – Морально-етична

B.3.1. Здатність враховувати культурні, релігійні, соціальні та мовні особливості родини під час освітнього процесу та здійснювати його незалежно від власних поглядів, стереотипів та упереджень.

Г1 - Здатність до навчання впродовж життя.

Г1.1. Здатність до саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності.
 Г1.2. Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту
 Г2 – Інформаційно-комунікаційна
 Г2.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі
 Г2.2. Здатність ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології (далі – ІКТ) та електронні освітні ресурси в професійній діяльності
 Г2.3. Здатність дотримуватися правил безпечної поведінки в цифровому середовищі.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.	
Вид заняття	Загальна кількість годин
самостійна робота	90

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	A2 Дошкільна освіта	четвертий	нормативний

Тематика навчальної дисципліни	
Тема	кількість год.
Тема 1. Педагогіка дошкільна.	15
Тема 2. Психологія дітей раннього і дошкільного віку.	15
Тема 3. Основи природознавства з методикою.	10
Тема 4. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень.	10
Тема 5. Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною діяльністю дітей.	10
Тема 6. Дошкільна лінгводидактика.	10
Тема 7. Методика проведення занять з народознавства.	10

Тема 8. Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти	10
ЗАГ.:	90

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf Вид контролю – екзамен. Максимальна кількість балів – 100.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання навчального плану.
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен. Форма здачі – комбінована (тестово-усна).

7. Політика навчальної дисципліни

1. <u>Письмові роботи</u>. Передбачено тестування з використанням цифрових технологій. 2. <u>Дотримання академічної доброчесності та неприпустимості корупційних проявів</u>. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагиату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням: https://cnu.edu.ua//polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/ 3. <u>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</u>. Підготовка до комплексного кваліфікаційного екзамену передбачає самостійне опрацювання
--

студентом програмових вимог (<https://kttmdiso.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/80/2025/06/perelik-pytan-z-fakhovykh-metodyk-do-kvalifikatsijnoho-ekzamenu-zi-spetsialnosti-a2-doshkilna-osvita-1.pdf>)

8. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovo_ho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Методичні рекомендації до Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти 2021 р.) URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/815/81519/6050be86b4f68482865820.pdf>
3. Закон України «Про дошкільну освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>
4. Програми розвитку дітей. URL : <https://mon.gov.ua/osvita-2/doshkilna-osvita-2/navchalni-prohramy-ta-metodychna-literatura/programi-rozvitku-ditey>
5. Силабус з педагогіки дошкільної: <https://kttmdiso.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/80/2024/02/pedahohika-doshkilna-sylabus.pdf>
6. Силабус з психології дітей раннього і дошкільного віку: <https://kttmdiso.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/80/2025/10/pdrdv-25.pdf>
7. Силабус з основ природознавства з методикою: <https://kttmdiso.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/80/2024/04/sylabus-osnovy-pryrodoznavstva-z-metodykoiu-2023-2.pdf>
8. Силабус з теорії та методики формування елементарних математичних уявлень: https://kttmdiso.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/80/2025/11/tmfemu_zakharasevych.pdf
9. Силабус з основ образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною діяльністю дітей: <https://kttmdiso.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/80/2025/09/sylabus-osnovy-obr.-myst.-2025.pdf>
10. Силабус з дошкільної лінгводидактики: <https://kttmdiso.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/80/2024/04/sylabus-doshkilna-linhvoddaktyka-2023.pdf>
11. Силабус з методики проведення занять з народознавства: <https://kttmdiso.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/80/2025/10/sylabus-metodyka-provedennia-zaniat-z-narodoznavstva.pdf>

12. Силабус з теорії та методики фізичного виховання та валеологічної освіти: https://kttmdiso.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/80/2025/11/fizkultura_zakharasevych.pdf

Інтернет-ресурси:

1. Бібліотека Верховної Ради України. URL: <http://lib.rada.gov.ua>
2. Журнал «Дошкільник.in.ua». URL: <https://doshkilnyk.in.ua>
3. Журнал для вихователів дитячого садка «Методична скарбничка вихователя». URL: <https://evykhovatel.expertus.com.ua/>
4. Журнал з організації освітньої роботи у ЗДО «Вихователь-методист дошкільного закладу». URL: <https://emetodyst.expertus.com.ua/>
5. Каталог журналу «Дошкільне виховання». URL: https://journals.ua/prof/doshkilne_vyhovannya/
6. Каталог журналу «Палітра педагога». URL: https://journals.ua/prof/palitra_pedagoga/
7. Міністерство освіти і науки України. Секція. Дошкільна освіта. URL: <https://mon.gov.ua/tag/doshkilna-osvita?&tag=doshkilna-osvita>
8. Національна академія педагогічних наук України. URL: <http://naps.gov.ua>.
9. Національна бібліотека України імені Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
10. Педрада. Портал освітян України. URL: <https://oplatforma.com.ua/>

Викладачі:

Лисенко Неллі Василівна,
Кирста Наталія Романівна,
Мацук Людмила Олександрівна,
Лазарович Надія Богданівна,
Захарасевич Наталія Володимирівна,
Марчій-Дмитраш Тамара Михайлівна